

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

זבחים דף פ' ע"א

צלוחית של מי חטאת שנפלו לתוכה מים שאובים כל שהן, מה דינה בנפקא מינות דלהלן?

אליבא דר' אליעזר ²	אליבא דרבנן ¹	
מהני אם יזה פעמים	לא מהני	האם מהני להזות ממנה?
לריש לקיש ורבא: יש בילה לרב אשי: אין בילה	יש בילה	האם יש בילה בלח?
לריש לקיש: צריכה שיעור לרבא ורבא אשי: אין צריכה שיעור	צריכה שיעור	האם הזאה צריכה שיעור?
לריש לקיש: מצטרפות לרבא ורבא אשי: ---- ³	אין מצטרפות	האם שתי הזאות מצטרפות לשיעור?

זבחים דף פ' ע"ב

הניתנים למעלה (חטאות), שנתערבו בניתנים למעלה (עולות), ונתן חצי הדם למעלה וחצי הדם למטה, מה הדין לר' אליעזר?

האם עלו לו העולות?	האם עלו לו החטאות?	
עלו לו	עלו לו	לריש לקיש ורבא - דיש בילה ⁴
מחצה על מחצה: לא עלו לו רוב עולות: עלו לו ⁷	מחצה על מחצה: לא עלו לו ⁵ רוב חטאות: עלו לו ⁶	לרב אשי - דאין בילה

¹ כלומר, טעמם של רבנן שלא מהני להזות מזה כלל, הוא משום שיש בילה, וא"כ במה שמזה ודאי יש עירוב של מים פסולים, והזאה צריכה שיעור ואין שתי הזאות מצטרפות, וא"כ לא הוזה עליו כשיעור ופסול.

² בשיטת ר"א נאמרו שלוש ביאורים בגמ'. ר"ל ביאר: שס"ל לר"א שיש בילה והזאה צריכה שיעור והזאות מצטרפות, ואם תשאל מי יימר דמלי ליה שיעורא, ושמא רוב שתי ההזאות היו מן השאובים, י"ל שמירי שנתערב רק כשיעור הזאה אחת של מים שאובים בשיעור של הזאה אחת של מי חטאת [או יותר - והעיקר שיהיה מחצה או הרוב מי חטאת]. ורבא ביאר: שס"ל לר"א שיש בילה, אמנם אין הזאה צריכה שיעור, ולכך מהני. והא דצריך שתי הזאות [דהא בודאי שבאחת יצא דיש בילה ול"צ שיעור], י"ל שהוא קנסא דרבנן. ורב אשי ביאר: דס"ל לר"א דאין בילה ואין הזאה צריכה שיעור, ולכך צריך שתי הזאות, דאם יזה הזאה אחת של כל שהוא, אולי כולו ממים שאובים [כי אין בילה], לכך יזה פעמים. ומירי שאין מן הפסולים אלא כל שהוא.

³ פ"י, דכיון שאין הזאה צריכה שיעור לשיטתם, א"כ לא שייך נדון אם מצטרפים ההזאות.

⁴ דכיון שס"ל אליבא דר"א דיש בילה הרי שנתן מדם שניהם גם למעלה וגם למטה והכל עלה לו, דלמעלה אני רואה את דם התחתונים כאילו הוא מים, ולמטה אני רואה את דם העליונים כשיריים - דשיירי חטאת נשפכים ליסוד. [וצריך להתחיל לזרוק מלמעלה, דמצוה להקדים העליונים].

⁵ כיון דס"ל לרב אשי שאין בילה, יש לנו לחוש היכא שיש כאן מחצה עולות ומחצה חטאות, שמא את כל הדם של החטאות (העליונים) נתן למטה, ושל העולות (התחתונים) נתן למעלה - ולא עלה לו. [וכ"ש אם היו רוב עולות שלא עלו לו החטאות כלל].

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

זבחים דף פ' ע"ב - המשך

לרב אשי דאין בילה, נתערב דם רוב חטאות במיעוט עולות, מה הדין באופנים דלהלן?

נתן למטה ולא נמלך	נתן למעלה ולא נמלך	
חטאות: כשרות ⁸ עולות: פסולות ¹⁰	חטאות: כשרות ⁸ עולות: פסולות ⁹	לר' אליעזר
הכל כשר ¹²	חטאות: פסולות עולות: כשרות ¹¹	לרבנן

⁶ דכיון שנתן מחצה למעלה, הרי שנתן שיעור התחתונים ועוד למעלה, וא"כ ע"כ שנתן גם מדם העליונים למעלה ולכן עלו לו החטאות בודאי. [אמנם העולות באופן זה ודאי שלא עלו לו, ומה שאמר ר"א והתחתונים עלו לו - הכוונה שעלה לו לשם שיריים של החטאת העליונות, אבל ודאי שלא עלה לו לשם עולה וכנ"ל].

⁷ דכיון שנתן למטה מחצה מהדם, הרי שיש בו שיעור של כל דם החטאת העליון ועוד מדם העולה, וא"כ בודאי שנתן למטה מדם העולות, ולכך העולות עלו לו אבל החטאות לא (דדילמא נתן כל דם החטאות למטה). ועי' בתד"ה הכא שכתבו, שאם היה רובא עולות צריך לתת רק למטה כדי להכשיר את העולות שהם הרוב, ולא יתן למעלה כלל, דהא החטאות בין כה לא יהיו כשרות, ולתת למעלה כ"כ הרבה דם כשיעור רוב דם העולות ועוד, זה אינו ראוי, דלא ראוי להכשיר את החטאות שהם המיעוט ולפסול את העולות שהם הרוב.

⁸ דלר"א הוא צריך לחזור ולתת למעלה לכתחילה להכשירם.

⁹ כיון דאין בילה, ושמא נתן למטה רק מדם החטאת דהוא הרוב.

¹⁰ ואף שצריך לכו"ע לתת עכשיו ג"כ דם למטה מדין שיריים, מ"מ העולות אינם כשרות, דכיון שאין בילה [לרב אשי בשיטת ר"א], ויתכן שכל דם העליון כבר ניתן למעלה, דהא נתן מחצה למעלה ויש כאן רק מיעוט עולות - לכן הם פסולות.

¹¹ ס"ל לרבנן שיש בילה, ולכן עולות כשרות בדיעבד, כיון שודאי נתן מדמן למטה. ושאר הדם ישפך לאמה ולא יתן למעלה, דכיון שמעורב כאן גם דם תחתון ואסור לשנות בתחתון ליתנו למעלה לכתחילה כדי להכשיר את העליון.

¹² דכאן מודים רבנן שיתן עוד דם למטה לכתחילה מדין שיריים של חטאת, ולא חשוב שינוי בעליון, וכיון שיש בילה א"כ ע"כ שניתן גם מדם התחתון למטה, ובין החטאות ובין העולות הם כשרות.